

Inzenders gelieven het door hen gewenschte aantal extra-exemplaren der E. B. (iedere hoeveelheid) of overdrukken (minstens 50 stuks) tegelijk met de inzending van hun manuscript aan te vragen.

De fotografie in dienst der entomologie.

De aandacht onzer lezers wordt gevestigd op een nieuw tijdschrift, getiteld: „Photographie und Forschung”, hetwelk wordt uitgegeven door de Zeiss Ikon A. G., te Dresden. In dit tijdschrift worden de resultaten behandeld, welke op wetenschappelijk gebied te bereiken zijn met de toestellen, die door genoemde fabriek worden vervaardigd. De afleveringen 1—4 zijn verschenen en bevatten zeer belangwekkende verhandelingen, fraai geïllustreerd, over hetgeen met de nieuwe Contax-camera's kan bereikt worden zoowel op het gebied der opnamen in de vrije natuur als in het laboratorium, op medisch en op forensisch gebied. Voor entomologen is interessant, dat met de Contax-camera op zeer eenvoudige wijze micro-photo's kunnen worden gemaakt zoowel van doorzichtige als van ondoorzichtige objecten.

Het tijdschrift is op aanvraag *k o s t e l o o s* verkrijgbaar. Ook in onze bibliotheek is een exemplaar ervan aanwezig.

DE BIBLIOTHECARIS.

Bijdrage tot de kennis der Nederlandsche kevers. II.

(14e vervolg op het aanhangsel in „Coleoptera Neerlandica III”)

Om plaats te besparen zijn de namen van de vinders afgekort en wel als volgt:

- Cr. = Rector J. Cremers.
- D. = P. H. v. Doesburg.
- K. = Dr. G. Kruseman.
- MG. = Dr. D. Mac Gillavry.
- R. = Dr. A. Reclaire.
- Sch. = Pater A. M. Scholte S. J.
- Uyt. = Dr. D. L. Uyttenboogaart.
- VL. = F. T. Valck Lucassen.
- Wi. = P. v. d. Wiel.

Voor verdere afkortingen zie men E. B. IX, no. 195, p. 11.

Cicindela campestris L. a. *manca* D. Torre (C.N. 1; N.N. 1; W. 43 g. A). Vaals 27/29.5.27, ♂ (MG.).¹⁾

¹⁾ Bij het ordenen van de Ned. Col. collectie van Dr. D. Mac Gillavry werden, mede door Dr. G. Kruseman, verscheiden voor ons land nieuwe vormen gevonden, die met vele mij ontbrekende soorten voor mijn collectie werden afgestaan, waarvoor ik ook hier hartelijk dank betuig. P. v. d. W.

C. c. a. subapicalis Beuth. (C.N. 1 ; N.N. 1 ; W. 43 q. A). Heerde 14.5.1916, ♀ (D.).

C. silvatica L. a. *virescens* Beuth. (C.N. 3 ; N.N. 5 ; W. 6 b. A).²⁾ Holten 12.8.1916, ♀ (MG.); Oisterwijk, ♂ (coll.-Seipgens).

C. s. a. subinterrupta Beuth. (C.N. 3 ; N.N. 5 ; W. 5 g. A). Lunteren 7.1917 (MG.); Arnhem (Van Tricht); Denekamp (Koperberg).

Carabus nitens L. a. *subnitens* Reitt. (C.N. 6 ; N.N. 18 ; W. 926 g. A). Oisterwijk 19.6.1924, 1 ♂ (MG.).

C. granulatus L. a. *niger* Letzn. (C.N. 7 ; N.N. 21 ; W. 946 a. A). Odoorn 5.1913, ♂ (det. MG.).

Clivina fossor L. v. *minor* Westh. (C.N. 16 ; N.N. 65 ; W. niet vermeld). Laren (N.-H.) 6.1915 en Nunspeet 6.1915 (MG.).

Harpalus aeneus F. v. *interstitialis* Gredl. (C.N. 33 ; N.N. 259 ; W. 3973 h. A). Denekamp 5.1918 (MG., det. et capt.).

Badister dilatatus Chaud. (C.N. 38 ; N.N. 307 bis ; W. 3690 A). Deze tot voor kort als var. van *B. peltatus* beschouwde vorm is gebleken een goede soort te zijn³⁾, die zich als volgt van laatstgenoemde onderscheidt :

B. peltatus Pnz.: gemiddeld kleiner, donkerbruin, kop smaller, oogen kleiner en meer gewelfd. Halsschild sterk verbreed, met fijne, regelmatige middengroef.

Tot heden zagen wij slechts de volgende exx. uit ons land : ♀ Druten 2.1919 (coll.-Van der Hoop) ; ♀ Steyl 12.1915 (coll.-Kerkhoven) ; ♂ Druten 3 (Schuyt, in coll.-Everts) ; Tiel 4.1905 (Uyt., in coll.-Everts) ; ♀, Exaeten 4.1888 (Wasmann, in coll.-Everts).

B. dilatatus Chaud.: gemiddeld groter, diep zwart, kop breeder, oogen groter en minder gewelfd. Halsschild minder sterk verbreed (dus langer), met sterkere, vooral in het midden diepere, middengroef.

In ons land verspreid en op sommige plaatsen in aantal verzameld.

Hydroporus umbrosus Gyll. a. *luteipennis* Gerh. (C.N. 55 ; N.N. 401 ; W. 7178 a. A). Maarsbergen 21.5.1905 (MG.) ; Ommen 21/24.6.1918 en Oisterwijk 19/23.6.1924 (Wi.).

Rhantus latitans Sharp (C.N. 61 ; N.N. 453 bis ; W. 7576 A). Werd vroeger als var. van *exoletus* Forst. beschouwd, doch is een goede soort. Bij den nom.vorm van *exoletus* is de achterrand van het halsschild geheel geel of

²⁾ Als ab. van de var. *fasciatopunctata* Germ. vermeld ; onze exx. behoren echter ongetwijfeld tot den nominaatvorm.

³⁾ Zie Ad. Horion: Nachtrag z. Fauna Germanica. Die Käfer des Deutschen Reiches, von Edmund Reitter. Krefeld 1935, p. 55.

slechts in het midden met een flauw aangeduiden, donkerder zoom ; bij *a. insolatus* Aubé met zwarten zoom in het midden van de basis.

Bij *latitans* is de zwarte zoom in het midden van de basis steeds aanwezig.

Behalve de verschillend gevormde klauwen der voorpooten van de ♂♂ blijken de parameren geheel anders gevormd te zijn : bij *exoletus* Forst. slank, vrijwel recht, aan het uiteinde flauw gebogen, aan de voorzijde regelmatig vrij lang behaard ; bij *latitans* Sharp forscher, in het midden sterk gebogen, in het midden en aan het uiteinde van den voorkant dichter en zeer lang behaard.

De ♀♀ zijn moeilijk van *exoletus a. insolatus* te onderscheiden ; zij zijn gestrekter van vorm en vlakker.

Evenals de *a. insolatus* Aubé behoort ook *a. melanopterus* Zett. tot *exoletus* Forst.

R. latitans is in ons land zeldzamer dan *exoletus*, plaatselijk echter in aantal waargenomen.

Microglossa picipennis Gyll. (C.N. 76 ; N.N. 532 bis ; W. 7077 B : *Microglotta p.*). Nunspeet 27.7.1935, in aantal uit de horst van een havik (*Accipiter gentilis gallinarum* Brm.) (MG. & K.).

M. marginalis Gyll. (C.N. 76 ; N.N. 533 bis ; W. 7076 B : *Microglotta m.*). Bekkum bij Hengelo (O.) 26.8.1933, in oude nestkast van spreeuwen (K.).⁴⁾

Atheta harwoodi Will. (C.N. 99 ; N.N. 659 bis ; bij W. nog niet vermeld). Deze door Williams⁵⁾ uit Engeland beschreven soort, afkomstig uit een uilennest en uit mest, is zeer verwant aan *A. nigricornis* Thoms.

Smaller, achterlijf naar achteren smaller toeloopend, langere sprieten en lichter gekleurde pooten. Sprieten aan de basis lichter gekleurd ; kop meer breed dan lang, slechts iets smaller dan het halsschild. De indruk op het halsschild van het ♂ onduidelijk, slechts de schijf vlak gedrukt. Dekschilden $\frac{1}{4}$ langer dan het halsschild. Middengedeelte van den penis aan de basis veel smaller en aan het uiteinde breder. Lengte 2.4 mm.

Verder gevonden in Noorwegen en op verschillende plaatsen in Deutschland, met *nigricornis* Thoms. en *divisa* Märk. gemengd.

Eenige exx. bij Leuvenum 10.10.1931 (Wi., det. W. Wüsthoff).

A. melanocera Thoms. (C.N. 101 ; N.N. 683). Moet als synoniem gesteld worden bij *A. vaga* Heer (C.N. 101 ; N.N. 685 ; W. 6259 B) en vervalt dus uit de N.N.

⁴⁾ Verslag 67ste Wintervergadering Ned. Entomol. Vereen., Tijdschr. v. Entomologie 77 (1934), p. XI.

⁵⁾ Ent. Monthly Mag. 66, 1930, 274.

Van deze soort werden door Joy drie soorten afgescheiden, nl. *tomlini*, *malleus* en *obtusangula*.⁶⁾

A. tomlini Joy (C.N. 101 ; N.N. 685 bis ; W. 6260 B). Kleiner en lichter gekleurd dan *vaga* ; eerste sprietlid en pooten lichtgeel ; kop grooter ; halsschild veel meer breed dan lang, slechts iets smaller dan de dekschilden, naar de basis bijna niet versmald. Middengedeelte van den penis slechts eenmaal gebogen, het hoekig omgebogen gedeelte lang en naar het uiteinde niet verbreed. Lengte 2.4—2.8 mm.⁶⁾

Beetsterzwaag 4.6.1933 (Wi., det. W. Wüsthoff) ; Maastricht 1.2.1930 (Sch., det. W. Wüsthoff).

Vermoedelijk zullen verscheiden exx. in de collecties onder *A. vaga* Heer (*melanocera* Thoms.) schuilen.

A. malleus Joy (C.N. 101 ; W. 6261 B). Gemiddeld grooter dan *tomlini* Joy. Halsschild smaller dan de dekschilden, naar de basis nog minder versmald. Middelste gedeelte van den penis slechts eenmaal gebogen, het hakig omgebogen gedeelte kort en naar het uiteinde duidelijk verbreed. Lengte 2.6—3.2 mm.⁶⁾

Het is — naar de onderzoekingen van Wüsthoff — nog niet geheel zeker, of *A. malleus* een goede soort is ; niet onmogelijk is het, dat *malleus-tomlini* tot één — variabele — soort behooren.

In ons land nog niet gevonden.

A. obtusangula Joy (C.N. 101 ; N.N. 685 2bis ; W. 6262 B). Gewoonlijk duidelijk lichter gekleurd dan *vaga* ; kop grooter ; halsschild slechts weinig meer breed dan lang, naar de basis meer versmald ; pooten lichtgeel. Penis weinig gebogen, langer en breeder dan bij de andere soorten.

Deze soort lijkt veel op *A. elongatula* Grav., de kop is echter smaller, halsschild naar achteren meer versmald, sprieten naar het uiteinde minder verbreed, het voorlaatste lid aan de basis meer versmald. Lengte 3—3,5 mm.

Beetsterzwaag 4.6.1933 (Wi. ; det. W. Wüsthoff).

Ook deze soort zal in de collecties wel onder *A. vaga* vermengd zijn.

A. cambrica Woll. (C.N. 102 ; N.N. 620 bis ; W. 6236 B). Putten (Vel.) 15.1.1933 (in mollennest) ; Hengelo (O.) 1.4.1934 (Wi., det. W. Wüsthoff) ; Wieringermeer 1.7.1934 (K., det. W. Wüsthoff).

Astenus pulchellus Heer (C.N. 132 ; N.N. 1049 ; W. 4200 B).

a. *schovenhorstensis* Recl. & Van der W. nov. ab.

Dekschilden geel, met een groote, ronde, zwarte vlek op ieder dekschild, welke dicht bij den zijkant dan bij den naad staat. Te Putten (Vel.) op het buiten „Klein-Schoven-

⁶⁾ Zie ook voor de penis-teekeningen: Horion, loc. cit. p. 117.

horst" in eenige exx. uit kompost gezeefd met een groot aantal van den nominaatvorm, 17.9.1932 (R.; Wi.).

Deze ab. gelijkt zeer veel op *A. bimaculatus* Er., doch bij de laatste is slechts een klein zwart vlekje op de dekschilden aanwezig; verder onderscheiden zich beide soorten als volgt:

A. pulchellus Heer.

Lichaamsvorm in verhouding breeder. Dekschilden breeder, met afgeronde zijkanten, zwart, uiteinde breed geel, soms schouders en uiteinde van den naad geelachtig. Halsschild naar achteren matig versmald, zijkanten afgerond.

A. bimaculatus Er.

Lichaamsvorm in verhouding smaller. Dekschilden smaller, de zijkanten minder afgerond; geel met kleine zwarte vlek op ieder dekschild. Halsschild naar achteren sterker versmald, zijkanten rechter, waardoor de voor- en achterhoeken scherper aangeduid zijn.

Paederus brevipennis Boisd. & Lac. (C.N. 132; N.N. 1052 bis; W. 4156 B). Wylre 14.9.1935, uit plantenmateriaal gezeefd (R.).

Stenus kiesenwetteri Rosenh. (C.N. 138; N.N. 1136 bis; W. 3977 B). Schinveld 24.12.1934, 1 ex. uit Sphagnum (Cr.).

Bledius diota Schiödte (C.N. 139; N.N. 1140 bis; W. 3632 B: *hinnulus* Er.). Amsterdam, op licht, 8.9.1934 (A. M. J. Evers).

B. procerula Er. (C.N. 141; N.N. 1153 bis; W. 3669 B). Schin op Geul 20.4.1935, op een droge mergelhelling tusschen plantenwortels (R.).

Anthobium limbatum Er. (C.N. 159; N.N. 1252 bis; W. 2983 B). Epen 22.4.1935, eenige exx. uit bloemen van *Primula*; Vaals 14.5.1932; Valkenburg (L.) 9.6.1935 (Wi.).

Catops westi Krog. (C.N. 175; N.N. 1359 bis; W. nog niet vermeld).

In „Studien über *Catops*-Arten I" beschrijft Rolf Kroggerus⁷⁾ deze nieuwe soort, welke zeer verwant is aan *C. nigrita* Er. en *C. quadraticollis* Aubé; de auteur zag exx. uit Denemarken, Noorwegen, Zweden, Finland en uit ons land (Princenhage).

Uit ons land zagen wij tot heden 2 ♂♂ en 1 ♀, Princenhage 19/23.8.1919 (Wi.), en 1 ♂ uit Maastricht 2.5.1929 (Sch.); in ons buitenlandsch materiaal vonden wij exx. van de volgende vindplaatsen: Forêt d'Hesdin (Frankrijk)⁸⁾, Berlijn⁹⁾, Erfurt, Polen, Weenen, Paskau en Büren (Zwitserland?).

Na het revideeren van het materiaal uit de Nederlandsche

⁷⁾ Notulae Entomologicae XI, 1931, pp. 1—25.

⁸⁾ Door Dr. R. Jeannel reeds een ♂ uit Epinal vermeld (Les *Catops* de France, Revue Française d'Entomologie, Tome I, 1934, pp. 2—24).

⁹⁾ Door K. Sokolowski een ex. uit Mecklenburg vastgesteld.

collecties zal een nieuwe tabel voor het genus *Catops* verschijnen.

Liodes rhaetica Er. (C.N. 185 ; N.N. 1408 bis ; W. 1738 B). Nunspeet, 1 ♂, 29.8.1931 (Wi.).

L. obesa Schmidt v. *minor* Fleisch. (C.N. 186 ; N.N. 1420 ; W. 1767 a. B). Nunspeet 11, 28 & 29.7.1927 (MG.) ; Hilversum 5.8.1927 (R. ; det. Fleischer).

Tot deze var. of ab. behooren kleine, sterker gewelfde exx.

Agathidium sphaerulum Reitt. (C.N. 188 ; N.N. 1445 bis ; W. 1908 B). De Lutte (O.), Tankenberg, 17.6.1928 (VL.).

Gnathoncus (C.N. 209).

G. rotundatus Ill. en *punctulatus* Thoms. zijn vermoedelijk variëteiten van dezelfde — zeer variabele — soort ; hetzelfde is waarschijnlijk het geval met *G. nidicola* Joy en *buyssoni* Auzat. Alle vier (of twee!) soorten werden door een in vogelnesten aangetroffen met diverse variëteiten.

Ter betere onderscheiding laten we een tabel der soorten volgen :

1. Voorschenen niet opvallend verbreed, aan buitenzijde tusschen de tanden diep uitgerand, de tanden groot en scherp. Bestippeling op het achterste gedeelte der dekschilden bestaande uit ronde, vrijstaande stippels. Penis regelmatig gebogen 2

Voorschenen sterker verbreed, aan buitenzijde tusschen de tanden ondiep uitgerand, de tanden kleiner en minder scherp. Bestippeling op het achterste gedeelte der dekschilden bestaande uit in de lengte getrokken, gedeeltelijk in elkaar vloeiende stippels, waartusschen fijne langsgroefjes (bij *buyssoni* slechts aan de zijkanten) of duidelijk langsrimpelig. Penis vrijwel recht, aan het uiteinde gebogen 3

2. Pygidium met fijne, gewone bestippeling, de stippels zijn op het voorste gedeelte iets in de breedte getrokken. Bovenzijde overal — in de omgeving van het schildje iets verspreider — bestippeld. Naadstreep kort, alleen aan de basis aanwezig (nominaatvorm) of tot over het midden verlengd (a. *subsuturalis* Reitt.). 1,8—3,5 mm

..... *punctulatus* Thoms.

Pygidium met sterkere bestippeling, bestaande uit grootere, ronde, navelstippels. Bestippeling op het voorste gedeelte der dekschilden zeer fijn en verspreid. Naadstreep sterk verkort (nominaatvorm) of tot over het midden verlengd en de dekschilden fijner en verspreider bestippeld (v. *suturalis* Gglb.). $2\frac{1}{4}$ —4 mm.

Bij a. *conjugatus* Ill. de basis van het halsschild met een groefje in het midden.

De var. *suturifer* Reitt. is een groote vorm (3,7 mm), de naadstreep reikt tot over het midden, daarnaast bevindt zich nog een korte streep tusschen naadstreep en eerste rugstreep ; dekschilden in de omgeving van het schildje fijner en ver-

spreider bestippeld.

De var. *nannetensis* Mars. is eveneens een groote vorm (3,3—4 mm), met afgekorte naadstreep, kop fijn en verspreid bestippeld, halsschild op het midden verspreid bestippeld, dekschilden slechts op de achterhelft bestippeld
..... *rotundatus* Kugel.

3. Voorschenen zeer breed, met aan de buitenzijde door tamelijk zwak uitgerande tusschenruimten gescheiden tandjes. Pygidium met vrij sterke bestippeling, bestaande uit vrij groote, vrijwel ronde navelstippels, ruimte tusschen de stippels fijn en dicht dwarsrimpelig. Naadstreep tot een scutellair haakvormig streepje gereduceerd. Dekschilden fijner dan bij *buyssoni* bestippeld.

De var. *auzati* Pic is grover, doch verspreider, bestippeld; naadstreep zwak aangeduid. 2½—3 mm *nidicola* Joy

Voorschenen breed, met aan de buitenzijde door zeer zwak uitgerande tusschenruimten gescheiden tandjes. Uiteinde der dekschilden tamelijk glanzend, stippels aldaar in de lengte getrokken en dikwijls gedeeltelijk in elkaar vloeiende met slechts aan de zijkanten enkele fijne langsrimpeltjes. Pygidium dicht met grove, ronde navelstippels bestippeld, daar-tusschen krachtig en dicht rimpelig. Naadstreep krachtig, tot aan het midden der dekschilden doorlopende. Dekschilden grof bestippeld. 2½—3 mm *buyssoni* Auzat

G. rotundatus Kugel. var. *suturalis* Gglb. (C.N. 209; N.N. 1544; W. 8404 B). Bekkum bij Hengelo (O.) 2.7.1933 (C. Osse) en 26.8.1933 (K.), te zamen met een serie exx. van den nominaatvorm in nestkasten van kauwen en spreeuwen.

G. nidicola Joy var. *auzati* Pic (C.N. 209; N.N. 1542; W. 8414 a. B). Bekkum bij Hengelo (O.) 26.8.1933 (K.), te zamen met enkele exx. van den nominaatvorm in een nestkast van spreeuw.

G. buyssoni Auzat (C.N. 209; N.N. 1541 bis; W. 8415 B). Deze soort werd reeds door R ü s c h k a m p¹⁰⁾ uit ons land vermeld, nl. van Valkenburg (L.) 7 & 8.1919 uit door *Vespa crabro* bewoonde nestkastjes en 2.9.1929 uit nestkastjes.

Verder zagen wij materiaal van de volgende vindplaatsen: Bekkum bij Hengelo (O.) 2.7.1933, nestkast kauw (C. Osse); Hengelo (O.) 7—8.1933, lijsternesten en meezennestkastjes (K.); Groesbeek 1.7.1934, in meezennestkastjes (J. H. Leinweber); Leersum 18.7.1935, in meezennestkastjes (W. M. Docters van Leeuwen); Amsterdam 19.9.1935, in musschen-nest (K.); Meerssen 21.10.1935, in nestkastjes (J. Maessen).

Omosita depressa L. (C.N. 219; N.N. 1836 bis; W. 6904 C). Hengelo (O.) 13.8.1934, één ex. onder een doode merel (K.).

Cychramus quadripunctatus Hbst. (C.N. 223; N.N. 1858

10) Zur Rheinischen Käferfauna, Ent. Blätter 28, 1932, p. 158.

bis; W. 7019 C). Houthem (Geuldal) 10.6.1935, één ex. met eenige exx. van *C. luteus* F. van struiken geklopt (Wi.).

Atomaria nigriventris Stph. var. *puncticollis* Thoms. (C.N. 232; N.N. 1953; W. 7817 C). Terborg (G.) 19.5.1935, een tweetal uit dennentakkenbossen geklopt (Wi.).

Cartodere costulata Reitt. (C.N. 245; N.N. 2023 bis; W. 8148 C). Amsterdam, in aantal in herbariummateriaal, dat in 1934 uit Joegoslavië was medegebracht¹¹⁾, 21.7.1935 (K.); 24.7, 30.9 en 8.11.1935 (K. & Wi.), waarbij vele pas ontwikkelde exx.

De verheven tusschenruimten op de dekschilden kunnen bijna verdwenen zijn. Dergelijke exx. gelijken zodoende veel op *C. filiformis* Gyll., doch zijn te onderscheiden, doordat bij *costulata* Reitt. de dekschilden in het eerste derde gedeelte het breedst zijn, aan het uiteinde gewelfder en naar den top steiler afvallend en korter afgerond; bij *filiformis* Gyll. zijn de dekschilden iets smaller, ongeveer in het midden het breedst, aan het uiteinde minder gewelfd en regelmatig afvallend en langer afgerond. Dergelijke exx. bevonden zich — met overgangen — in bovengenoemd materiaal.

Scymnus testaceus Motsch. a. *concolor* Wse. (C.N. 269; N.N. 2108; W. 8830 e. C). Haamstede 22.6.1935 (Wi.).

Cercyon melanocephalus L. a. *rubripennis* Kuw. (C.N. 293; N.N. 1754; W. 438 a. B). Texel 21.7.1933 (VL.).

Hydraena pygmaea Waterh. (C.N. 303; N.N. 1703 bis; W. 217 B). Epen 2.5.1935 (Sch.).

Trox perrisi Fairm. (C.N. 304; W. 8128 D). De uit nestkasten van spreeuwen vermelde exx. waren fout gedetermineerd; zij blijken te behooren tot een vorm van *T. scaber* L., waarbij de dubbelstrepen op de dekschilden met de breedte, gekorven stippels bijna verdwenen zijn, terwijl het halsschild grover bestippeld is.¹²⁾

Gezien de variabiliteit bij *T. scaber* lijkt het ons niet wenschelijk dezen vorm te benoemen; de penis is vrijwel gevormd als bij *scaber*.

Trixagus brevicollis Bonv. (C.N. 323; N.N. 2259 bis; W. 4279 C; *Throscus b.*). Spaubeek 19.12.1934 (Sch.).

Brachylacon murinus L. a. *kokeili* Küst. (C.N. 330; N.N. 2267; W. 3091 a. C). Terborg (G.) 21.5.1934 (Wi.), een mooi versch en goed beschubd ex., hetgeen niet den indruk maakt, dat de halsschildbulten afgewreven zouden zijn.

Rhagonycha lutea a. *märkeli* Ksw. (C.N. 350; N.N. 2376; W. 682 d. C). Welterberg bij Kunrade 11.6.1934 (Wi.).

Mezium affine Boield. (C.N. 365; N.N. 2489 bis; W.

¹¹⁾ Te zamen met een groot aantal exx. van *C. filum* Aubé, *argus* Reitt., *filiformis* Gyll. en enkele exx. van een vermoedelijk onbeschreven soort.

¹²⁾ Verslag 67ste Wintervergadering Ned. Entomol. Vereën., Tijdschr. v. Entomologie 77, 1934, p. XII.

9631 C). Op 20.7.1935 werden door den heer L. P. Poude-royen in den Broekpolder langs de Zijl bij Warmond (Z.-H.) slakkenhuisjes verzameld. Thuis bij het nazien der vangst werd hiertusschen een dood, doch gaaf ex. van deze soort gevonden.

Gewoonlijk wordt deze soort uit herbaria en drogerijen vermeld; nieuwe waarnemingen uit dit gebied zullen dus zeer welkom zijn.

Caenocara subglobosa Muls. a. *atrata* Schilsky (C.N. 373; N.N. 2488; W. 9617 a. C). Nunspeet 18.7.1934, eenige exx. op een Lycoperdon (MG.).

Deze ab. werd, naar het schijnt, tot heden slechts in Oostenrijk aangetroffen.

Anthicus tobias Mars. (C.N. 393; N.N. 2605 bis; W. 768 D). (In N.N. in te voegen na *A. longicollis* Schmidt). Bemelen 17.9.1933, een op een witgekalkten muur aanvloegend ♀ (R., det. Dr. Heberdey).

Deze soort werd door De Marseul in 1879 uit Mesopotamië beschreven, doch komt ook in Arabië, Turkije en Indië voor. Dr. Heberdey ontving eenigen tijd geleden een ♀ ter determineering, dat in den zomer van 1932 in het havengebied van Keulen gevangen was. Ook werden eenige exx. in Engeland gevonden¹³⁾, o.a. tusschen halfvergane, schimmelende zakken.

Hieronder volgt de beschrijving van De Marseul¹⁴⁾ van deze opvallende *Anthicus*, welke door den vorm van het halsschild en de teekening op de dekschilden afwijkt van de in ons gebied voorkomende soorten:

„Hoofdvorm gestrekt, dekschilden vlakgedrukt, bleekgeelrood, dekschilden bruin met basis en vlekje achter op de dekschilden licht gekleurd, glanzend, bedekt met fijne, korte, gele, liggende beharing. Kop groot, gewelfd, van achteren breed afgerond, met fijne, dichte bestippeling; oogen zwart, afgerond, tamelijk uitstekend. Sprietten de dekschilden bereikend, middelmatig, naar het uiteinde weinig verdikt, leedjes omgekeerd conisch, 2e even lang als het 3e, de volgende in lengte afnemend, alle meer lang dan breed, laatste lid ovaal, iets langer dan de voorafgaande, met stomp uiteinde. Halsschild langwerpig, smaller dan de kop, bestippeld als de kop, voorzien van een vooruitspringend voorrandje, aan de zijden van voren verbreed-afgerond, vanaf het midden diep ingebogen, basis met verheven rand, middelmatig verbreed. Schildje driehoekig toegespitst. Dekschilden veel breeder en 3 × zoo lang als het halsschild, van voren recht afgesneden met afgeronde, doch aangeduide schouders, de schouderbultjes duidelijk, begrensd door een verdieping; dekschilden

¹³⁾ Entom. Monthly Mag. 1935, p. 41 & 78.

¹⁴⁾ S. de Marseul: Monographie des Anthicides de l'ancien monde. L'Abeille XVII, 1879, p. 125.

aan de zijden regelmatig verbreed, aan het uiteinde afgerond, bestippling zeer fijn, niet zeer dicht, eerste gedeelte roodachtig geel, de rest bruin met een rond, bleek vlekje aan weerszijden voor het uiteinde. Pooten lang, bleek, dijen weinig verdikt, schenen slank, aan de basis iets gebruind, achtertarsen lang, draadvormig, iets korter dan de scheen. Lengte 3,5 mm, breedte 1,2 mm. Mesopotamië."

Saperda octopunctata Scop. (C.N. 419; N.N. 2705 bis; W. 1970 E). Van deze soort, waarvan vroeger een ex. uit een oude Limburgsche collectie vermeld werd (? Blijenbeek, 1 ♂), werd een ex. te Echt 7 of 8.1920 gevangen (Geurts, det. Rüschkamp).¹⁵⁾

Hoewel wij het ex. niet zagen, is er geen bezwaar deze soort als inlandsch te vermelden; verwisseling met een andere soort is natuurlijk uitgesloten.

Tropideres undulatus Panz. (C.N. 501; N.N. 3027 bis; W. 33 F). Epen 11.6.1934, met eenige exx. van *T. marchicus* Hbst. uit een dooden appelboom geklopt (W.).

Smicronyx jungermanniae Reich (C.N. 566; N.N. 3347; W. 5441 F). In aantal bij Bemelen gevonden, 17.9.34 en 16.9.35 (R.; Wi.), tusschen de wortels van verdorde planten van *Centaurea scabiosa* L.

Of de ontwikkeling op deze planten plaats had, is niet zeker; misschien alleen een overwinteringsplaats? Bij de planten werd geen *Cuscuta* waargenomen.

S. reichi Gyll. (C.N. 566; N.N. 3347 bis; W. 5433 F). Haamstede 22.6.1935, van lage duinplanten gesleept (R.; Wi.).

De thans inlandsche soorten kunnen aldus onderscheiden worden:

1. Lichaamsvorm smaller; bovenzijde duidelijk, eenigszins vlekkelig grauw beschubd (zie verder C.N. II, p. 624)
..... *jungermanniae* Reich

Lichaamsvorm breeder; bovenzijde, vooral de dekschilden, bijna kaal 2

2. Halsschild bijna onbestippeld, slechts met ondiepe, sterk verspreide stippels bezet. Dekschilden iets smaller en naar het uiteinde regelmatig versmald. Onderzijde bijna onbeschubd. Klauwen zeer klein en van zeer ongelijke lengte. 1,5—2 mm *coecus* Reich

Halsschild met raspachtige, sterkere en dichtere bestippling, dikwijls met aanduiding van een middenkiel. Dekschilden tamelijk breed, in het laatste derde gedeelte sterk versmald. Onderzijde verspreid, de zijden van het borststuk iets dichter licht beschubd. Klauwen klein en van gelijke lengte.

2—2,2 mm *reichi* Gyll.

¹⁵⁾ Natuurhist. Maandblad Limburg, 24e Jaarg., p. 105 & 126.

Laatstgenoemde soort werd door K. G. Blair¹⁶⁾ gekweekt uit de bloemhoofdjes van *Erythrea centaurium* Pers. en leeft dus niet — zooals in het algemeen opgegeven wordt — op *Cuscuta*. In de duinen bij Haamstede stond veel *Erythrea*, maar *Cuscuta* zagen wij niet; de waarneming van Blair zal ongetwijfeld juist zijn.

Anthonomus bituberculatus Thoms. (C.N. 575; N.N. 3312 bis; W. 5900 F). Houthem (Geuldal) 24.9.1932, uit meidoorn geklopt (Wi., det. Zumpt). Deze als synoniem met *A. cinctus* Kollar (*pyri* Boh.) [deze laatste soort blijkt te moeten heeten: *A. pyri* Kollar = *pyri* Boh. = *cinctus* Redt. et auct.] beschouwde soort is door Neresheimer & Wagner¹⁷⁾ als zelfstandige soort herkend.

Beide soorten onderscheiden zich als volgt:

A. pyri Kollar (*cinctus* Redt.): Kop met weinig uitpuilende, tamelijk gelijkmatig afgeronde oogen, met de oogen duidelijk smaller dan de voorrand van het halsschild. Dekschilden in verhouding tot het halsschild langer en gewelfder, aan de basis door de afgeronde schouders smaller lijkend, weinig breeder dan de basis van het halsschild, zijkanten naar achteren duidelijk afgerond verbreed.

A. bituberculatus Thoms.: Kop met sterk uitpuilende, asymmetrisch conisch gewelfde oogen, welker voorrand bijna een rechte lijn vormen, met de oogen zoo breed als de voorrand van het halsschild. Dekschilden korter gebouwd en minder gewelfd, aan de basis bijna recht, met scherp aangeduide, bijna rechthoekige schouders, duidelijk breeder dan de basis van het halsschild, zijkanten minder sterk en bijna rechtlijnig verbreed. Lichtgekleurde haarband op de dekschilden minder scherp en donkerder gekleurd en voorste gedeelte der dekschilden lichter gekleurd dan bij *pyri* Koll.

Van pruimeboomen geklopt bij Oderberg (Mark Brandenburg); ook bij Hamburg gevonden.

A. rosinae des Gozis (C.N. 575; N.N. 3316 bis; W. 5909 d. F). Gewoonlijk als ab. of var. van *A. inversus* Bed. vermeld; is gebleken een goede soort te zijn¹⁸⁾. In ons land gevonden te Velp, Doetinchem, Tiel, Breda, Oud-Valkeveen en op verscheiden plaatsen in Zuid-Limburg.

Ceutorrhynchus pilosellus Gyll. (C.N. 595; N.N. 3244 bis; W. 7552 F). Bemelen 17.9.1934, een ex. tusschen plantenwortels op mergelhelling (R.).

Van deze door Bedel uit ons land opgegeven soort zag Everts geen inlandsche exx.

¹⁶⁾ Smicronyx Reichi Gyll., with notes on other species of the genus. Entom. Monthly Mag. 1935, p. 127.

¹⁷⁾ Dr. J. Neresheimer & H. Wagner: Beitr. z. Col. Fauna der Mark Brandenburg, Col. Centralbl. III, 1928/29, p. 249.

¹⁸⁾ J. Sainte-Claire Deville: Faune d. Col. d. Bass. d. l. Seine, VI bis, 1924, p. 55; Horion, loc. cit. p. 331.

Apion semivittatum a. *separandum* Aubé (C.N. 622 ; N.N. 3463 ; W. 519 F, spec. prop.). Schin op Geul 13.9.30, 1 tot deze ab. behoorend of deze benaderend ex. met een groot aantal van den nominaatvorm van *Mercurialis annua* gesleept (Wi.).

Beharing bij dit ex. grover en iets dichter dan bij den nominaatvorm, vooral op voorhoofd, halsschild en basis der dekschilden.

Scolytus mali Bechst. a. *nitidulus* Chap. (C.N. 637 ; N.N. 3541 ; W. 8277 c. F). Epen 11.6.1934, verscheiden exx. te zamen met den nominaatvorm (Wi.).

Evenals de a. *castaneus* Ratz. behoort deze ab. wel als immatuur te worden beschouwd.

S. m. a. *strigilatus* Reitt. (C.N. 637 ; N.N. 3541 ; W. 8277 d. F). Epen 11.6.1934, verscheiden exx. te zamen met den nominaatvorm ; St.-Geertruide (Z.L.) 12.6.1934 (Wi.) met overgangen tot den nominaatvorm.

Dendroctonus micans Kugel. (C.N. 639 ; N.N. 3552 bis ; W. 8340 F). Putten (Vel.) begin Aug. 1935, in aantal onder den bast van *Picea orientalis*, enkele boomen waren reeds door deze soort gedood (Dr. Th. C. Oudemans) ; 14.8.1935 door verscheiden entomologen aldaar in groot aantal verzameld, ook eieren, larven en onuitgekleurde exx. waargenomen.

Hilversum en Amsterdam, December 1935.

A. RECLAIRE en P. VAN DER WIEL.

Merkwaardige overeenstemming. ¹⁾

In de Ent. Berichten, no. 207, van 1 Januari 1936, deelt de heer H. Coldewey iets mee over massavangst op smeer te Haamstede en in verband daarmee vermeldt hij een mededeling over hetzelfde onderwerp van P. Siviter Smith uit Midden-Engeland.

Dat artikeltje riep onmiddellijk herinneringen in mij wakker. Ik zocht in m'n notitieboekje en vond daarin enkele gegevens, die een interessante aanvulling geven op Coldewey's artikel.

Ik vond genoteerd :

Vrijdag 21 Juni 1935 : Gesmeerd in de Bijvank. Mistig, maar toch tamelijk goed.

Woensdag 26 Juni 1935 : Mislukte smeeravond. Toen ik tegen 10 uur met smeren bezig was, dreigde zwaar onweer uit het zuiden. Ik haastte me daarom naar huis en was net op tijd binnen, ook ter wille van m'n vrouw ! Ik vond het zeer jammer, dat ik moest vluchten, want het leek me ideaal „smeerweer”.

¹⁾ In spelling-1934. Red.